

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

תוכן

- א. נטולה מן היהודים ... דברים שבינו לבינה הויין.....1
- ב. כל נדרים בעל מפר לאשתו חוץ מן הנאתי על פלוני שאינו מפר אבל הנאת פלוני עלי מפר.....2
- ג. נדרה משתי ככרות באחת מתענה ובאחת אין מתענה ... מפר למתענה ואין מפר לשאין מתענה.....3

דף פב.

א. נטולה מן היהודים ... דברים שבינו לבינה הויין

כבר התבאר שהבעל מיפר נדרים שבינו לבינה ואלו הם¹ מהדברים שבינו לבינה, דברים שגורמים איבה בינו לבינה כגון תשמיש וכיוצא בו וצריך להפר.

וכבר התבאר לעיל דף טו. שדוקא באמרה האשה לבעלה הנאת תשמישך עלי, חל הנדר שאף על גב שמשועבדת לו מכל מקום אין מאכילין את האדם דבר האסור לו, וצריכה הפרה. ואע"ג שהנאת התשמיש דבר שאין בו ממש הוא, ואין נדרים חלין אלא על דבר שיש בו ממש מתרצים דבריה לחומרא כאילו אמרה גופך להנאת תשמישך עלי².

אבל אמרה הנאת תשמישי עליך אינו צריך להפר, שהיא משועבדת לו. אולם יש להפר שמא יגרשנה, ותהא אסורה לו³.

¹ שו"ע ונו"כ יו"ד רלד סו

² דעת התוס', ודעת הרשב"א ודוקא באומרת גופך להנאת תשמיש עלי דאל"כ אין הנדר חל כיון שאין בו ממש כן, כן כתב בית יוסף בשם ריב"ש ומלשון הש"ע משמע להומרא כדעת התוס'. מ"ז שם נז ש"ך פא

³ ש"ך שם פב והוא דעת הפרישה אכן אין כן דעת הט"ו לקמן ס"ק ס"ג ומחלק דדוקא במעשה ידיה לקמן סעיף ע"א יחול הנדר אם יגרשנה אבל בתשמיש אף אם יגרשנה לא חל הנדר כיון דלא חלה הנדר מהשתא ע"ש ועיין בספר בני אהובה פי"ד מהלכות אישות הלכה ו' מה שכתב בזה. פ"ת שם י

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

אסרה⁴ עליה תשמיש של כל אדם בעולם⁵, גם בעלה בכלל, והוא יפר חלקו⁶ ותהא משמשתו כל זמן שהיא תחתיו, וכשימות או יגרשנה הרי היא אסורה בתשמיש של כל אדם, וכן כל כיוצא בזה.

ב. כל נדרים בעל מפר לאשתו חוץ מן הנאתי על פלוני שאינו מפר אבל הנאת פלוני עלי מפר

כבר התבאר לעיל דף עט. שכל הנדרים שיש בהם עינוי נפש או שהם בינו לבניה, מיפר הבעל לאשתו, שלא נתנה⁷ התורה רשות לבעל להפר נדרי אשתו אלא נדרים שיש בהם עינוי נפש, דכתיב (במדבר ל פסוק יד) פֶּלֶג נֶדֶר וְכָל שְׁבַעַת אָסֵר לְעֵנַת נַפְשׁ אִישָׁה יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁה יִפְרֶנּוּ וְעוֹד הַתִּירָה לוֹ הַתּוֹרָה גַּם כֵּן לְהַפֵּר נִדְרִים שֶׁבִּינוּ לְבִינָהּ, דכתיב בסוף הפרשה (פסוק יז) אֱלֹהֵי הַחֲקִים אֲשֶׁר צִוָּה יִקְנֹךְ אֶת מִשָּׁה בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וְגו'.

אולם כיון שחלקן התורה לשנים, משמע שהפרש יש ביניהם, ומהו ההפרש שביניהם, דברים שיש בהם עינוי נפש כשהוא מפירן לה מותרת בהם לעולם, שסתם אמרה התורה אשה יפירנה, וכשהוא מיפר מופרין לה לעולם משמע.

אבל דברים שבינו לבניה אין ההתרה אלא לעצמו כל זמן שיש לו בה תועלת, כלומר כל זמן שהיא אשתו, דכתיב בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, משמע כל זמן שהיא אשתו, וגם לאחר שתתגרש כל זמן שלא תינשא לאחר, שאפשר שתחזור אליו להיות עוד אשתו⁸, אבל לאחר שתינשא לאחר, שנאסרה על בעלה הראשון, חל הנדר גם ביחס אליו.

לפיכך בעל מפר לאשתו אם נדרה הנאת פלוני עלי שמא תצטרך ממנו⁹. אבל נדרה הנאתי על פלוני, אינו מפר שאינו עינוי נפש ואינו מדברים שבינו לבניה

⁴ שו"ע ונו"כ שם סח

⁵ אבל אמרה קונם תשמישי על כל העולם דעת הבית יוסף דאין צריך להפר דמשועבדת ליה אבל הטור כתב דיפר וכתבו הב"ח והפרישה הטעם דמגו שחל על כל העולם חל נמי לדידיה. ש"ך שם פג

⁶ דודאי לבעלה מתכוונה דהא בלא"ה אסור עליה תשמיש כל אדם. ט"ז שם ס

⁷ שו"ע ונו"כ שם נה

⁸ ואף אם לא חל כלל בעודה תחתיו מחמת שמשועבדת לו, מכל מקום יכול להפר משום מה שיהיה אחר גרושין. גליון מהרש"א שם יג

⁹ ב"י שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

דף פב:

ג. נדרה משתי נכרות באחת מתענה ובאחת אין מתענה ... מפר למתענה ואין מפר לשאין מתענה

למרות שבהתרת חכם אנו אומרים נדר¹⁰ שהותר מקצתו הותר כולו¹¹ כמבואר לעיל דף כה: כו. סו: בהפרת אב או בעל אין אומרים כן. שאין שייך לומר בהפרה נדר שהופר מקצתו הופר כולו, שאין הבעל עוקר הנדר מעיקרו אלא יבטלנו, לפיכך מה שבטל בטל ומה שלא בטל לא בטל¹².

לפיכך נדרה משני¹³ נכרות ביחד, על אחד מצטערת אם לא תאכלנו, ועל השני אינה מצטערת, והפר סתם¹⁴, הפרתו חלה רק על הכיכר שמצטערת במניעת אכילתו.

כגון¹⁵ שהאחד פת נקייה והאחד פת קיבר, והיא אינה רגילה לאכול פת קיבר אם לא מתוך דוחק גדול, ועכשיו היא רעבה ואינה רעבה, לפיכך אם לא היה נדרה היתה חפצה לאכול עכשיו הפת נקייה ומצטערת שלא תוכל לאוכלו מחמת נדרה, אבל הפת קיבר אפילו לא היתה נודרת לא היתה אוכלת אותו עכשיו אף על פי שהיא רעבה, והוא הפר לה סתם, על אותה שמצטערת חלה ההפרה שהרי זה עינוי נפש, ועל השני שאינה מצטערת עליו עכשיו לא חלה ההפרה¹⁶.

¹⁰ שו"ע ונו"כ שם רכט א

¹¹ אי בעית אימא סברא אי בעית אימא קרא, אי בעית אימא סברא, דכיון שעיקר התרת הנדר הוא שעוקרו מעיקרו כמי שמתיר את הקשר כמו שכתבנו מלא יחל, וסתם קשר שניתר קצת הוא נפתח כולו. ואי בעית אימא קרא, דכתיב [במדבר ל, ג] ככל היוצא מפיו יעשה, אם ירצה לקיימו כולו ככל היוצא מפיו יעשה ויקיימו, ואם אינו רוצה לקיימו כולו אלא להתירו במקצת אינו צריך לקיים כלום ממנו. לבוש שם. ט"ז א מהר"ן לבוש שם לו

¹² שו"ע ונו"כ שם סג

¹³ שאם הפר רק על המצטערת תליא במחלוקת הרמב"ם והמחבר, והרא"ש הטור והרמ"א אי חלה ההפרה. כמבואר בסעי' אסרה עצמה בתאנים וענבים, בין בנדר בין בשבועה בין שאסרה עצמה בכל המין בין שאמרה תאנים וענבים אלו, וקיים לתאנים והפר לענבים, או שקיים לענבים והפר לתאנים, מה שקיים קיים, ומה שהפר מופר, וכן כל כיוצא בזה ואין אומרים בהפרה נדר שהופר מקצתו, הופר כולו. ויש חולקין, וסבירא להו דאם קיים קצתו קיים כולו, ואם הפר קצתו אינו מופר כלל ודוקא בנדר אחד, אבל אם אמרה: קונם ענבים עלי, קונם תאנים עלי, ב' נדרים הם ואין שייך אחד לחבירו.

¹⁴ לבוש שם וש"ך עו

¹⁵ בלבוש שם כתב שמסתמא לא היה דעתו להפר עכשיו אלא אותה שהיא מצטערת עליו ואף על גב דבסמוך אמרינן דאפילו מין רע יכול להפר לה, דהיינו כשידוע שהפר לה בפרט אותו המין, כגון שלא נדרה אלא מאותו המין והפר לה, אי נמי הפר לה בפירוש, אבל הכא דהפר לה סתם אמרינן לא היתה דעתו רק על הנקייה. ולא דמי גם כן לתאנים וענבים דסעיף ל"ו, דהתם פירש שלא הפר אלא מקצתו, אבל הכא הפרה שלימה היא דהא הפר סתם, וכבר ידעת דבהפרה לא אמרינן הופר מקצתו הופר כולו אלא גבי התרת חכם.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נדרים

אולם עיין בש"ך עז דמשמע שאף אם היה דעתו על שאינה מצטערת לא הוי הפרה כיון שאינו עינוי נפש בשבילה, אולם מכיון שאינו יכול להפר מקצתו לדעת המור שם גבי תאנים וענבים ויבואר להלן דף פז בעה"ת דיפירונו אמר רחמנא דמשמע כולו ולא פלגא היינו לומר שצריך להפר כל הנדר שהוא יכול להפר דיפירונו דקרא אעינוי נפש קאי הלכך כל שהפר כל מה שיש בו עינוי נפש בהכי סגי ויפירונו קרינן ביה ומש"ה מפר למתענה ואין מפר לשאינה מתענה ומאחר דא"א להפר על אותו שאינה מצטערת לכך אם הפר לאותו שמצטערת מופר משא"כ התם שבידו להפר הכל.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>